

75 години Кармил „Свети Дух“ в България (2)

Много и разнообразни препятствия, неочаквани затруднения и изпитания от всякакъв род се изпречват на пътя на сестрите от Кармил „Свети Дух“ в София през бурната история на отминалите 75 години. Но Бог иска от тях пълно упование и отдаване, които полага като два основни камъка на това Свое свято дело. Иска и ги получава, за да продължи по един невероятен начин онова, което Сам е започнал чрез Своите слуги на земята – папите Пий XI, Пий XII, папа Йоан Павел II, кардиналите Синчери и Тисеран, монс. Ронкали (бъдещия папа Йоан XXIII), монс. Куртев, отец Йордан Карамитров, дон Галони, първите сестри францужойки Мария Ангелска, Мария Успенска, Марта Исусова, Мария-Пиа на Сърцето Исусово. За да бъде подкрепено делото на основаването на „този малък Кармил, чиято мисия (по думите на монс. Тисеран в писмо до родната сестра на Малката св. Тереза, настоятелка на Кармила в Лизьо) е може би да стане разсадник на Кармила от източен обред за другите славянски страни“.

През времето на комунизма сестрите, дошли от Истанбул, са прогонени от България. Другите сестри преживяват преследвания, процеси, лагери. Погледнато от човешка гледна точка, като че ли делото на Кармил е унищожено. Но това е Божие дело, желано и подкрепяно по всякакъв начин от

Неговата църква! И според сполучливото сравнение на отец Сръчко, както Бог събира отново разпиления Божи народ след Вавилонското робство и го връща в Израил, така и Господ Исус Христос събира отново сестрите. Малката общност с настоятелка майка Блажена живее на трибуната на черквата „Свети Франциск“ в несгоди и лишения, но с вяра и упование, че Исус ще им вдъхне смелост да пият от чашата на Неговите страдания, след като Той я е изпил до дъно за нашето спасение.

И след края на това трудно време за сестрите проблемите не спират. Но Божията воля е този Кармил да живее и на помощ идват три сестри от Хърватия. След тяхното заминаване и посещението на папа Йоан-Павел II, в българския Кармил идват нови звания от Словакия (сестрите Вероника, Мария-Елисавета и Анастасия), а след това и от Украйна (сестрите Йоанна и Олена), които да продължат делото за прослава на Бога.

Категоричното желание на Църквата „този малък Кармил да съществува“, изразено от папите и Източната конгрегация, подтиква още първите сестри кармитки да живеят радикално своето монашеско призвание и да оставят това като духовно завещание на бъдещите сестри. Така в дневника на майката основателка Мария Ангелска четем: „Колко задължаващо е всичко това, за да бъдем истински кармитки и да отговорим на толкова голямото внимание, за да достигнем до причината, поради която Рим държи на това дело. Нека нашите чеда – настоящи и бъдещи – знаят, та техният живот да бъде живот на отричане, на себезабрава, в съвършено и всецяло единение с Бога. Дано България получи сила чрез интензивността на любовта на този малък Кармил – пламъкът, който ще я обгърне с истинската Христова любов.“

И още нещо знаменателно от историята на основаването на Кармила в София, което ще се окаже пророческо за него. На Велики петък, предшествашо основаването, настоятелката на Кармила в Истанбул, майка Луиза на Пресветото Сърце, изтегля листче със записани на него мисли (стара традиция в Кармила, наричана „завещанието“ на Исус), в което се казва: „Оставям ви Моята чаша, не се страхувайте да я изпие след Мен, тъй като Аз изчерпах цялата ѝ горчивина. Изпих я до дъно, за да освободя грешниците от мъките, които заслужават.“

И те го правят и до днес с ревността и с пламенната любов към Бога, оставени им в наследство от Божия човек и Негов пророк Илия, вдъхновител на Кармила, и подкрепяни от небето от големите светци, блажени и раби Божии на Кармила. Това са тримата доктори на Църквата – св. Тереза Авилска (първата жена, провъзгласена от Църквата за Църковноучител и обявена за небесен покровител на испанските писатели), св. Йоан Кръстни (богослов, голям християнски мистик и писател, голям кастилски поет), св. Тереза на Младенеца Исус (духовната покровителка на Кармила в София). Тук са св.

Тереза Бенедикта Кръстна (Едит Щайн, изгорена от нацистите в газовите камери на Аушвиц), св. Мария Маравиляс, св. Тереза от Андите, св. Рафаил Калиновски, блажена Елисавета на Пресветата Троица, брат Лавренти на Възкресението, сестра Лучия душ Сантуш (на която Дева Мария от Фатима поверява т. нар. Трета фатимска тайна), и още много, много други.

„Кармил е уединение за влюбените в Бога души“, казват нашите сестри. На въпроса защо съществуват съзерцателните ордени, има само един отговор: „За да можем повече и по-добре да обичаме Бога и човека“. Орденът е училище, „работилница“ за любов. Защото Кармил е уединение за душите, влюбени в Господа. Идват тук, за да останат завинаги с Него, за да прекарат целия си живот с Него, за да утолят глада на сърцето да дава на Възлюбения доказателства за любов. Но любовта към Бога не би била пълна, ако не откликва на съдбите на хората, Неговите чеда. Когато попитали св. Тереза на Младенеца Исус защо е постъпила в Кармила, тя отговорила кратко: „Дошла съм да спасявам душите и особено да се моля за свещениците“. Благодатта има достъп навсякъде; за нея не съществуват политически граници, комуникационни бариери, времеви ограничения, за нея няма невъзможни неща. А има ли нещо по-хубаво от това да подпомагаш действието на благодатта? Господ нищо няма да откаже на онзи, който и на Него нищо не отказва. Обществото обикновено не знае за нашето съществуване или – ако знае – не разбира, че затворени в нашите манастири, живеем за Него, за да помагаме на всеки човек по пътя му към Бога.

Молитвата е сърцето на кармилския живот. За Малката св. Тереза молитвата е „извисяване на сърцето, пряк поглед, отправен към небето“. Св. Тереза Авилска я нарича „общуване с Оногова, за Когото знаем, че ни обича“. Господ е казал на всички, че *трябва винаги да се молят и да не падат духом* (Лук. 18:1). И нашето Правило ни го напомня в различни моменти от деня.

Три са основните средства за отделяне от света и създаване на специфична молитвена атмосфера: клаузура, уединение и мълчание.

Затваряме се доброволно (клаузура), за да можем да поднесем целия си живот на Този, Който заради нас стана затворен в нашите олтари. Затваряме се с Него и заради Него, за да можем чрез постоянна молитва да станем едно с Него. Клаузурата не ни отчуждава от света и неговите страдания. Смисълът ѝ е да ни освободи от светските дела, но преди всичко от самите нас, от егоизма ни, от заниманието със себе си, от помрачаващите представи и мисли, за да се изпълнят те с Господа. Клаузурата пречиства и подготвя монаха да приеме на драго сърце проблемите на човечеството.

Уединението. В Кармила се съчетават отшелническият и общежитийният живот. Заедно в параклиса по време на молитва, в трапезарията и на рекреацията (т. е. общата почивка), но в мълчание и уединение в своята килия

през останалото време. И по време на работа монахът остава вътрешно съединен с Господа.

Мълчанието е задължително. На глас изказани са само думите от общите молитви към Господа. Външното мълчание лесно прониква в душата и я издига към Този, Който във вечно мълчание непрекъснато отдава Словото Си – Своя Син. Именно това Слово, според думите на св. Йоан Кръстни, „душата трябва да слуша в мълчание“. В мълчание се формират дълбочината и силата на душата.

Духът на жертва. Той се проявява в два аспекта – в работата и в умъртвлението.

Работата в Кармила е много, а времето за нея е малко и от самото влизане в манастира човек свиква да уплътнява времето. Сестрите вършат сами всички домакински дейности. Способностите на всяка сестра се използват максимално – за шиене, бродерия, рисуване, музика, пеене... Умъртвлението е необходимо, доколкото животът, посветен на Бога, е едно постоянно самовъзпитание. Монашеският живот е живот на жертва по примера и в единство с жертвата на Исус Христос. Чрез онези, които Сам Той е избрал, нашият Господ иска да продължи жертвата Си за човечеството. Доброволните жертви са израз на любовта на едно пламенно сърце. Когато обичаме, искаме да извършим за любимия всичко, колкото и трудно да е то, за да му засвидетелстваме любовта си. Също и в отношението си към Бога човешкото сърце иска да Му изрази обичта си чрез саможертва.

Ето какво сподели отец Сречко Римац пред сестрите кармитки и техните гости на тридницата по повод 75-годишния юбилей: „Мястото на съзерцателните ордени в Църквата е едно особено, привилегировано място, място в самия център на Църквата. Съкровеният живот с Исус Христос на сестрите кармитки винаги е свързан с живота на Църквата, която е Тялото на Христос. Кармитката влиза в клаузура, за да може нейният живот да стане жертва на хваление, на любов, на радост, като вземе пълно участие в тайната на Христос и на Църквата.“ За това много изразително говори св. Тереза Бенедикта Кръстна (Едит Щайн): „Христовата невеста стои редом до Него подобно на Църквата и на Мария – майката Божия, която е Църквата в съвършената ѝ форма. Цялостното даряване на собственото същество и живот, навлизането в живота и в страданията на Христос ѝ дават възможност да страда и да умре с Него със смърт, която става извор на живот за човечеството. По този начин Христовата невеста живее духовното майчинство, което обхваща цялото човечество, било като взема активно участие в обръщането на душите, било като получава чрез своето жертване плодове на благодат за онези, които по човешки никога няма да срещне.“ За да постигнеш всичко, трябва да се отречеш от всичко, казва св. Йоан Кръстни. Затова кармитката, приемайки живот, скрит в Бога, не е отделена от човешкото семейство. Отделяйки се от

всички, тя е свързана с всички и от името на всички стои в присъствието на живия Бог.

Мирски Кармил „Св. Елисавета на Пресветата Троица“
(източник: в-к *Истина-Veritas*, бр. 10 от 2010 г.)